

**PROGRAM AUTORSKI
Z ZAKRESU EDUKACJI EKOLOGICZNEJ
DLA DZIECI 6 - LETNICH**

WODA ŹRÓDŁEM ŻYCIA

AUTORKA:

Barbara Berger

Beata Gurdek

Lędziny 2005

SPIS TREŚCI

Wstęp	4
Cele ogólne	7
Cele szczegółowe.....	7
Obudowa dydaktyczna	8
Warunki wdrożenia programu	8
Materiał nauczania.....	9
Bibliografia.....	20

CELE OGÓLNE

1. Tworzenie warunków do poznania ekosystemu wodnego oraz znaczenia wody dla rozwoju życia na ziemi.
2. Poznanie niektórych przyczyn degradacji środowiska wodnego przez człowieka.
3. Pomaganie dzieciom w rozwijaniu i stosowaniu zachowań chroniących, oszczędzających wodę oraz środowisko wodne.
4. Kształtowanie podstawowych zasad ochrony przyrody przez uświadomienie, że jest ona niezbędna w życiu człowieka.
5. Wyrabianie umiejętności dostrzegania zjawisk w ekosystemach, przewidywania i oceny pewnych następstw obserwowanych zjawisk przyrodniczych i czynów człowieka.
6. Formowanie i umacnianie pozytywnych przekonań i postaw wobec określonych zjawisk i obiektów przyrodniczych.
7. Rozwijanie umiejętności zmysłowego poznania i artystycznego podejścia do wody.

CELE SZCZEGÓŁOWE :

1. Dziecko zna ekosystem wodny.
2. Dziecko zna i rozumie zasady ochrony przyrody.
3. Dziecko wyraża się w mowie i sztuce.
4. Dziecko rozumie potrzebę oszczędzania wody.
5. Dziecko akceptuje działania ludzi na rzecz ochrony środowiska.
6. Dziecko jest otwarte na poznanie naszej planety.
7. Dziecko zdobywa doświadczenia badawcze w zakresie wód.

OBUDOWA DYDAKTYCZNA

Podczas realizacji programu, będę opierała się na pracy:

- indywidualnej
- zespołowej
- grupowej

W pracy z dziećmi będę stosowała następujące metody:

- aktywizujące
- poszukujące

WARUNKI WDROZENIA PROGRAMU

Treści zawarte w programie autorskim będę wdrażała w proces wychowawczo – dydaktyczny dwa razy w tygodniu.

Realizacja programu będzie odbywać się w sali, w której zgromadzone będą wszelkie pomoce dydaktyczne związane z ekologią – między innymi mapy Polski i świata, kalendarz pogody z jego elementami, kasety i płyty z nagraniami /odgłosy wody / i kolorowa literatura.

Zaproszeni zostaną goście zajmujący się ochroną środowiska. Przedszkole nawiąże współpracę ze Stowarzyszeniem Gospodarczo- Ekologicznym „Nasz region”. Działalność oparta będzie na bezpośrednim kontakcie z przyrodą „Na łonie natury”.

**„PRZYSZŁOŚĆ LUDZKOŚCI ZALEŻY BOWIEM OD
TEGO CZY ZDAŻYMY ODPOWIEDNIO
WYCHOWAĆ I NAUCZYĆ MŁODEGO CZŁOWIEKA
ŻYĆ ZGODNIE Z NATURĄ, ZGODNIE Z WYMOGAMI
WŁAŚCIWIE POJĘTEJ EKOLOGII”**

B. PIONTEK

WSTĘP

Celem niniejszego programu autorskiego jest poszerzenie i wzbogacenie treści programowych z zakresu edukacji ekologicznej, a także zaspokojenie narastającego zaciekawienia otaczającym nas środowiskiem wykazywanego przez dzieci przedszkolne, które są coraz baczniejszymi obserwatorami życia przyrodniczego.

Pragniemy stworzyć dzieciom warunki do twórczego, odkrywczego działania, rozwijania własnej osobowości, umiejętności decydowania i dokonywania wyboru.

Realizując program będziemy korzystać z Programu Wychowania Przedszkolnego.

ABC.... Program Wychowania Przedszkolnego XXI wieku - numer dopuszczenia DKW- 40013-1/00 autorstwa Anny Łady- Grochockiej, Ewy Bełczewskiej, Maryli Herde, Elżbiety Kwiatkowskiej –Klarzak i Joanny Wasilewskiej.

W czasach współczesnych coraz częściej mówi się o skażonym środowisku przyrodniczym, które osiągnęło już stopień niebezpieczny dla życia. Zanieczyszczenia i dewastacja przyrody przybrały alarmujące rozmiary. Giną lasy, umierają rzeki. Wobec tych zjawisk nie możemy być obojętni. Ziemia potrzebuje pomocy. Wszyscy oddychamy wspólnym powietrzem, czeka nas wspólna przyszłość. Dlatego należy dążyć do powstrzymania dalszej dewastacji przyrody.

Ekologia w przedszkolu nie jest czymś nowym. Poznanie przyrody zawsze było obecne w planach i w pracy pedagogicznej. Nauczyciele kształcą u dzieci świadomość ekologiczną.

Dziecko jest bardzo podatne na oddziaływanie najbliższego środowiska a zwłaszcza przyrodniczego. Przejawia zainteresowanie wieloma obiektami i zjawiskami świata zwierzęcego, dużą zdolnością przyswajania nowych wiadomości i umiejętności, wyjątkową chęcią do ekspresji przeżyć odniesionych podczas bezpośredniego kontaktu z przyrodą.

„Dziecko kocha to, o co się troszczy, czemu poświęca swój czas o czym myśli, na rzecz czyjegoś działania”

Kontakt dziecka z przyrodą wywołuje u niego żywe i silne uczucia, a tym samym gotowość jej poznania i ochrony. Słowem kształtujemy w dzieciach postawę ekologiczną, która charakteryzuje się szeroką zdolnością percepcji wobec zjawisk przyrodniczych i społecznych, ciekawością świata i praw nim rządzących, świadomością i zrozumieniem powiązań, zależności i praw panujących w przyrodzie, odpowiedzialnością wobec form życia, aktywnością, poczuciem więzi z przyrodą i ludźmi.

Edukacja ekologiczna to świadomie zamierzona, celowa, planowa, systematyczna i stopniowa działalność nauczyciela wobec dzieci przy ich pozytywnej motywacji i wielostronnej działalności.

Ochrona środowiska stała się wspólnym problemem i stymulatorem skupiającym całą społeczność przedszkolną.

Wszyscy ci, którzy mają kontakt z dziećmi i młodzieżą, powinni zdać sobie sprawę z tego, że są odpowiedzialni za kształtowanie właściwych postaw wobec przyrody. Nauczyciele i rodzice jako pierwsi wprowadzają dzieci w świat przyrody, jej praw i piękna.

W trakcie zabaw, uczenia się, w pracy i odpoczynku korzystamy z przyrody racjonalnie, oszczędnie i bez szkód dla środowiska.

Świadomość ekologiczną rozwijamy poprzez:

- organizowanie częstych spacerów i wycieczek do różnych obiektów przyrodniczych i ekosystemów;
- zaznajamianie dzieci z podstawowymi zasadami ochrony przyrody i wdrażanie do ich przestrzegania;
- porządkowanie terenu, pielęgnowanie upraw;
- opieka nad ptakami i ssakami;
- oszczędzanie zasobów materialnych;
- zbieranie makulatury, butelek;
- rejestrowanie przyrody za pomocą aparatu fotograficznego;

MATERIAŁ NAUCZANIA

WODA NIEZBĘDNA DO ŻYCIA LUDZI, ZWIERZĄT I ROŚLIN.

Termin realizacji: **WRZESIEŃ**

1. WODA I CZŁOWIEK

- „Czym jest woda dla człowieka?” – rozmowa z dziećmi w oparciu o ilustracje /mycie się, picie, transport, zapory, źródła energii/.
- „Kiedy odkręcam kran” – poznanie schematu obiegu wody w mieście na podstawie wiersza.
- „I ty zostań zielonym”- założenie klubu w grupie dzieci 6 – letnich.
- „ Mydło lubi zabawę” – nauka piosenki.

2. WODNY ŚWIAT ZWIERZĄT

- „Jakie zwierzęta żyją w wodzie? – rozmowa w oparciu o ilustracje i własne doświadczenia.
- „Jak kijanka żabką się stała”- poznanie cyklu rozmnażania i rozwoju żaby.
- „Żabka” – wykonywanie żabki metodą origami. Praca w/g wzoru.
- Gromadzenie wycinków z różnorodnych gazet n/t zwierząt żyjących w wodzie – tworzenie albumu.

3. WODNY ŚWIAT ROŚLIN

- „Życie w wodzie”- poznanie wyglądu i nazw roślin żyjących w wodzie /poznanie budowy i sposobu odżywiania / na podstawie ilustracji.
- „Kwiaty stawów”- poznanie wyglądu kwiatów /irys, pałki, kwitnąca trzcina, nenufar, strzałka wodna i rześa wodna/.
- „Kto potrzebuje wody”- zabawy badawcze /obserwacja rośliny podlewanej i nie podlewanej/.

CHROŃMY WODY

Termin realizacji: **PAŹDZIERNIK**

1. NA RATUNEK ZIEMI

- „Pospieszmy na ratunek – Teresa Fiutowska. Inscenizacja w wykonaniu dzieci dla innych grup przedszkolnych. Rozumienie znaczenia słońca, wody, powietrza dla planety ziemi.
- „Chora rzeka”- słuchanie wiersza J. Papuzińskiej. Ukazanie dzieciom skutków zatrucia rzeki- wyginięcie w niej życia.
- „Chrońmy rośliny”- szukanie skutków zanieczyszczeń wód /kto i co zanieczyszcza naszą wodę – sztuczne nawozy, środki chemiczne/.
- „Jak chronić nasze wody?”- konkurs plastyczny na w/w temat.
- Wycieczka do pobliskiej oczyszczalni ścieków w Łędzinach.

2. WODA ŹRÓDŁEM PRZYJEMNOŚCI

- „Lato nad morzem” – słuchanie wiersza Beaty Mróz.
Rozmowa n/t ciepłych, słonecznych i wakacyjnych dni spędzonych nad morzem.
- „Widokówka znad morza”- projektowanie widokówki z wakacji.
- Zabawy i ćwiczenia w wodzie- wyjazd na basen w naszym mieście.
- „Woda” - określenie stanu wody- zabawy doświadczalne /określanie koloru, smaku, stanu/. Oglądanie ilustracji, zdjęć dotyczących stalagmitów, stalaktytów, stalagnatów.
- „Kolory wody”- tworzenie pejzażu wodnego- za pomocą farby akwarelowej.
- Oglądanie obrazów słynnych artystów z wizerunkami wody.

Z BIEGIEM RZEKI

Termin realizacji: **LISTOPAD**

1. ŻYCIE RZEKI

- „Płynie Wisła”- nauka wiersza Czesława Janczarskiego. Analiza utworu.
- „Żyją rzeki” –rozwiązywanie zagadek. Wprowadzenie pojęć „źródło”, „strumyk”, „wodospad”, „rzeki”, „jeziora”
- „Wodospad”- układanie puzzli z pejzażem wodospadu. Praca zespołowa.
- Słuchanie utworu „ Płynie Wisła”- Czesława Janczarskiego z płyty CD.

2. ODGŁOSY WODY

- „ Odgłosy wody”- zagadki muzyczne. Słuchanie i rozpoznawanie odgłosów wody z magnetofonu.
- Słuchanie utworów wywołujących skojarzenia z wodą :
Morze – Claude Debussy `ego.
- Wycieczka nad pobliską rzekę – słuchanie odgłosów wody oraz próby nagrania na magnetofon.

STANY SKUPIENIA WODY

Termin realizacji: **STYCZEŃ**

1. ZACZAROWANE KROPLE WODY

- „Mgły wachlarzem nie rozpędzisz!” – słuchanie opowiadania Bolesława Zagały. Uświadomienie dzieciom jak ważną rolę odgrywa przyroda i jak człowiek musi się do niej podporządkować.
- „Kaprysy pogody”- temperatura zmienia wodę. Wprowadzenie pojęć /deszcz, grad, śnieg, mgła, rosa, szron / - rozmowa w oparciu o ilustracje.
- „W marcu jak w garncu”- słuchanie przysłów n/t stanów pogody.
- Rozwiązywanie zagadek o zjawiskach atmosferycznych.
- „Marzec marzyciel” - nauka piosenki Stanisława Karaszewskiego.
- „W marcu jak w garncu” – zabawa rytmiczna.

2. CIAŁO STAŁE, PŁYN CZY PARA?

- „Różne stany wody” – wykonywanie doświadczeń.
- „Co najszybciej nasiąka wodą?” – wykonywanie doświadczeń / woda, papier, motek wełny, folia, kamień /
- „Co rozpuszcza się w wodzie?” – sól, cukier, mąka. Wprowadzenie terminu „ krystalizacja” – obserwacja w kąciku przyrody.
- „ Akwarium na niby” – zakładanie akwarium z różnorodnych materiałów przyrodniczych.
- „Gawronek poznaje zimę” – słuchanie opowiadania Hanny Zdzitowieckiej ilustrowane sylwetami. Rozmowa n/t utworu.

KAPRYSY POGODY

Termin realizacji: **MARZEC**

1. PRZEWIDUJEMY POGODE

- „Cztery pory roku” – utrwalenie cech charakterystycznych dla każdej pory roku.
 - słuchanie muzyki Vivaldiego „Cztery pory roku”;
 - układanie puzzli n/t pór roku;
 - malowanie farbami plakatowymi wybranej pory roku;
- „Historia chmur” –rozpoznawanie chmur i ich nazywanie.
- „Obłoczek” – słuchanie opowiadania Wiery Bodalskiej o małej chmurce.
- „Wiatr i jego rodzaje” – poznawanie rodzajów wiatru w oparciu o film z kasety video./bryza, huragan, wichura, tornado/
- „Wiatr i chmurki” – nauka wiersza D.Gelnerowej.

2. ZAKŁADAMY KALENDARZ POGODY

- „Marcowy tydzień” – nauka wiersza Stanisława Karaszewskiego oraz swobodna rozmowa dzieci n/t pogody.
- „Prognoza pogody” – zapoznanie z urządzeniami i przyborami, którymi posługują się meteorolodzy. / chorągiewka, termometr, barometr, satelity/.
- Uczymy się przewidzieć pogodę obserwując ją / niski lot jaskółek, czerwone niebo, księżyc w aureoli, rozchylające się łuski szyszki /.
 - rozmowa w oparciu o doświadczenia dzieci.
- „Kalendarz pogody”- dokonywanie obserwacji i zaznaczanie zmian pogody w kalendarzu./ praca indywidualna/.
- „Zegar meteorologiczny” – wykonywanie zegara wg wzoru.

DŁUGA WĘDRÓWKA KROPLI WODY

Termin realizacji: **LUTY**

1. OBIEG WODY W PRZYRODZIE

- „Od kropli wody do chmury” – poznanie procesu obiegu wody na podstawie ilustracji.
- „Jak kropelka bawiła się z Jasiem w chowanego”- słuchanie opowiadania Stanisława Karaszewskiego.
- „Przygoda kropelki” - słuchanie wiersza Alicji Patey-Grabowskiej i nauka jego fragmentu.
- „Fabryka chmur”- wykonywanie doświadczeń związanych z parowaniem.
- Rozwiązywanie krzyżówki z hasłem.

WODY PŁYNĄCE I STOJĄCE

Termin realizacji: **KWIECIEŃ**

1. WODY PŁYNĄCE I STOJĄCE

- „Wody” – słuchanie wiersza i jego analiza. Tworzenie rymów.
- „Wody płynące i stojące” – podział wód. Rozmowa przy ilustracji tematycznej.
- „Skąd i dokąd płynie woda?” – poznanie cyklu tworzenia się wód.
- „Smutna rzeka” – rysowanie kredkami świecowymi.
- „Płynie łódź moja” – wprowadzenie ćwiczeń graficznych metodą Dobrego Startu - Marty Bogdanowicz.
- „Łódka” – składanka papierowa wg wzoru.
- „Łabędzie” – zabawa integracyjna.

2. ZAKŁADAMY AKWARIUM

- Tworzenie kącika przyrodniczego - gromadzenie pomocy potrzebnych do założenia akwarium.
- Wycieczka do sklepu zoologicznego.
- „Kto mieszka w akwarium?” – rozmowa n/t zwierząt i roślin hodowanych w akwarium domowym.
- „Moje rybki” – nauka piosenki Doroty Gellner.
- „Rybka” – ozdabianie ryby ćwiczeniami graficznymi.

WOKÓŁ ŚWIATA

Termin realizacji: **GRUDZIEŃ**

1. ZIEMIA I MORZA

- „Nasza planeta” – oglądanie filmu na kasecie wideo n/t naszej planety ziemi.
- „Przedszkolak poznaje świat” – oglądanie czasopism z serii „Wally zwiedza świat”.
- „Wodne sporty” – rozmowa, oglądanie czasopism n/t sportów wodnych na świecie.
- Wykonywanie albumu pt. „ZIEMIA I MORZA” – praca zespołowa.

2. WODY W NASZYM KRAJU

- „Odra” – słuchanie wiersza Jerzego Kiersta.
Poznanie największych rzek Polski – Wisła, Odra.
- „Z biegiem Wisły” – praca z mapą, atlasem. Wyszukiwanie rzek Polski.
- „Podróż po mapie” – zapoznanie dzieci z mapą Polski na podstawie utworu S. Grabowskiego.
- „Wędrówka po kraju” – konstruowanie gry planszowej przez dzieci.

WODA I JEJ ZWIĄZEK Z PRACĄ

Termin realizacji: **MAJ**

1. PRACA MARYNARZA I RYBAKA

- „O dzielnym marynarzyku” – słuchanie opowiadania Jadwigi Korczakowej. Poznanie pracy marynarza i rybaka.
- Rozwiązywanie zagadek słownych n/t zawodu marynarza i rybaka i ich cech charakterystycznych.
- „Zawody” – gra w karty dziecięce.
- „Złota rybka”- słuchanie baśni Braci Grimm.

2. PRACA STRAŻAKA

- „ Jak Wojtek został strażakiem” – słuchanie utworu Czesława Janczarskiego. Ukazanie odważnego i bohaterskiego czynu małego chłopca.
- „Strażak” – kolorowanie obrazka wg wzoru.
- „Pożar” – rozmowa w oparciu o historyjkę obrazkową. Ustalenie kolejności wydarzeń.

SIŁA WODY

Termin realizacji: **CZERWIEC**

1. WODA CZYNI WIELE SZKÓD

- „Wysoka fala” – słuchanie opowiadania Władysława Kozłowskiego n/t szkód które czyni woda. Wyjaśnienie pojęcia „POWÓDŹ”
- „Przypływ i odpływ” – poznanie tych zjawisk przyrodniczych w oparciu o rozmowę i obserwację ilustracji.
- „Powódź”- oglądanie kasety video – omówienie sytuacji powodziowej w naszym kraju lub innych.
- Gromadzenie wycinków z czasopism n/t powodzi.
- „Przypływ i odpływ” – zabawy integracyjne.

2. Z EKOLOGIĄ ZA PAN BRAT

- „I ty zostań zielonym” – konkurs wiedzy ekologicznej w grupie dzieci 6- letnich.
- „Woda i ja”- konkurs na wykonanie makiety z udziałem rodziców w grupie dzieci 6 –letnich.
- „Chronimy przyrodę bo.....” – stymulowanie twórczej aktywności językowej dzieci.
- „Mój wkład w ochronę przyrody” – sprzątanie świata.

BIBLIOGRAFIA

1. Bodalska W.: Bliskie i najbliższe. Warszawa 1980.
2. Chauvel D.P.: Środowisko w wychowaniu przedszkolnym. Warszawa 2000.
3. Dudzińska T., Ratyńska H., Stójowa E.: A jak będzie słońce... A jak

będzie deszcz... Warszawa 1996.

4. Frączakowie E.J.: Edukacja ekologiczna dzieci w wieku przedszkolnym. Bydgoszcz 1996.
5. Gruszczyk-Kolczyńska E., Dobosz K., Zielińska E.: Jak nauczyć dzieci konstruowania gier. Warszawa 1996.
6. Kopczewski J., Przyrowski Z., Wróbel T.: Świat wokół nas- wiadomości o przyrodzie. Warszawa 1975.
7. Krzyżewska j.: Aktywizujące metody i techniki w edukacji. Cz. I., Suwałki 2000.
8. Krzyżewska j.: Aktywizujące metody i techniki w edukacji. Cz. II., Suwałki 2000.
9. Łaba-Grochicka A., Bełczewska E., Herde M., Kwiatkowska- Klarzak E., ABC... Program Wychowania Przedszkolnego XXI wieku.
10. Maurer G.: I ty chronisz środowisko. Elementarz ochrony przyrody. Kraków 1991.
11. Okraśka- Ćwiek B., Walczak M.: Wesoła szkoła sześciolatka. Warszawa 2000.
12. Patey- Grabowska A.: Przygoda kropelki. Lublin 1988.
13. Skokowski P.: Księga przyrody. Lublin 1993.
14. Studzińska M.: Dzieci przedszkolne poznają przyrodę ożywioną. Warszawa 1989.
15. Stec J.: Zagadki dla najmłodszych. Materiały metodyczne. Kielce 1992

LITERATURA

„PŁYNIE WISŁA”

Płynie Wisła, płynie po polskiej krainie,
wiatr szeleści cicho w nadbrzeżnej wiklinie.

Płynie Wisła, płynie, mija wioski, miasta.
W dzień słońce ją złoci, nocą srebrzy gwiazda.

Płynie Wisła, płynie przez lasy i pola,
wije się jak wstęga w łukach i zakolach.

Płynie Wisła, płynie wierna Polska rzeka.
Nad Wisłą – rybitwa srebrzysta i lekka.

Płynie Wisła, płynie po polskiej krainie,
i będzie tak płynąć, choć tysiąc lat minie.
CZESŁAW JANCZARSKI

„ODRA”

Odra, Odra pierwsza po Wiśle.
Najserdeczniej o niej myślę.
Odra łączy z morzem Zagłębie-
tam są mewy, a tutaj - gołębie...
Odrą płyną barki ze Śląska,
drogą wodną, długą jak Polska.
Przez Racibórz, Koźle, Opole
płynie, płynie z chmurką na czole...
Mija Wrocław, Głogów, Słubice
posrebrzając Polski granice.
Niesie barki aż do Szczecina,
Tam gdzie Bałtyk w wicherze, w bursztynach.
Odra, Odra pierwsza po Wiśle...
Najserdeczniej dziś o niej myślę.
JERZY KIERST

„CHMURKA „

Po niebie chmurka chmurkę goni
zaraz słońeczko całe zasłoni.
O, już zrobiła się granatowa
za chwilę ulewa będzie gotowa.
Gdy płyną po niebie skłębione chmury
uciekaj bo spadnie ogromny deszcz z góry.
I. SALACH

„WODA”

Jestem kropelką wody, mogę być małą łąką
i wielkim mogę być morzem.
To ja wypełniam rzeki,
to mnie odnajdziesz w jeziorze.
W deszczu, śniegu w źródłach
i w kryształowym lodzie.
Tyle tajemnic ukrywam w sobie,
swą cierpliwością nawet skały
rozsadzić mogę - lepiej niż dynamit.
Moja siła porusza elektrownie.
Moje ciepło ogrzewa domy.

Choć jestem tylko kropelką wody.
Zbiór własny

„WIATR I CHMURKI”

Tam za lasem, tam za górką,
wiatr dokuczał małym chmurkom.

Aż się chmurki rozpląkały
i deszcz padał przez dzień cały.
D. GELLNEROWA

„MARCOWY TYDZIEŃ”

w poniedziałek słońce świeci,
we wtorek – śnieżne zamieci,
w środę wieje wiatr,
w czwartek sypie grad,
w piątek – śniegowa kasza,
w sobotę deszcz pola zrasza,
w niedzielę rano śniegiem zawiąło,
a po południu słońce wyjrzało.

STANISŁAW KARASZEWSKI

„W AKWARIUM”

Tańczą w przejrzystej wodzie,
przyglądam się im co dzień.
Jedna rybka wąsata –
to na pewno jest tata.
Ta gruba, przezroczysta,
to mama – oczywista.
Jest też mały synek,
schował się za roślinę.
Przed południowym słońkiem
wachluje się ogonkiem.

LUDMIŁA MARIAŃSKA

„OCHRONA ŚRODOWISKA”

Słyszałem takie słowa:
„ochrona środowiska”
To jakaś sprawa nowa, co to znaczy?
Powiedz:
Jak by ci to wytłumaczyć?
Gdy w lesie nie rzucasz śmieci
i nie krzyczysz, strasząc zwierzęta,
gdy zimą ptaki dokarmiać pamiętasz,
gdy prowadzisz przez ulicę młodsze dzieci
kiedy okno otwierasz na noc,

po dobranocce mówisz dobranoc
nie marudząc do północy.
Kiedy sam się co dzień kąpiesz,
a na półce z zabawkami często ścierasz kurze.

ELŻBIETA BURAKOWSKA

„ŻYJ Z PRZYRODĄ W ZGODZIE”

Czy to stary, czy też młody
Lis i człowiek, ryba, ptak
Każdy częstką jest przyrody
Więc śpiewajmy razem tak:
 Żyj z przyrodą w zgodzie!
 Odsuń od nie zło!
 I pamiętaj co dzień,
 Żeby chronić ją!
To wspaniała rzecz
Na ziemi, na wodzie
Warto druhów mieć!
 Żyj z przyrodą w zgodzie, to przynosi plon!
 Wszystkim się z nią podziel, jej bogactwa chroń.
Na wycieczce, na kolonii
tam, gdzie rzeka, tam gdzie las
skarbów ziemi trzeba bronić—
kwiatów, zwierząt, drzew i gwiazd.
W.LELIWA

„KIEDY ODKRĘCAM KRAN”

To nie są wcale dowcipy dziecięce,
Choć na to wyglądać może.
Kiedy odkręcam kran w swej łazience,
To wiecie, co robię?
Napełniam Bałtyckie Morze.
Myślicie, że to rzecz niemożliwa?
A jednak...
Z kranu woda do wanny spływa,
Z wanny przez odpływ w dół pomyka
Do płynącego przy domu strumyka,
Ten strumyk mruczając gadu- gadu
Wpada z tą wodą do Popradu,
Poprad w pobliżu obu Sączy
Z Dunajcem się spienionym łączy,
Dunajec zaś gna wprost do Wisły,
Wściekły, jak gdyby gzy go gryzły,
A Wisła wielka,
Dumna, pańska,

Płynie prościutko już do Gdańska,
Płynie wśród lasów, łąk, i łąków-
A w niej ta woda z mego kranu.
Słuchając mew nadmorskich krzyku
Razem wpadając do Bałtyku.
Więcej już nic nie powiem Wam,
Albowiem lecę zakręcić kran.
Inaczej może być trochę kłopotów,
Bo Bałtyk jeszcze wylać gotów.
LUDWIK JERZY KERN

„RZECZKA”

Płynie, wije się rzeczka,
Jak błyszcząca wstążeczka.
Tu się srebrzy, tam ginie,
A tam znowu wypłynie.
Woda w rzece przejrzysta,
Zimna, bystra i czysta,
Biegnąc mruczy i szumi,
Ale kto ją zrozumie?
Tylko kamień i ryba
Znają mowę tę chyba,
Ale one, jak wiecie,
Znane milczki na świecie.
JULIAN TUWIM